Syyttäjälaitoksen lausunto eduskunnan lakivaliokunnalle 27.5.2025

Hallituksen esitys rikoslain 11 luvun muuttamiseksi (vakavien kansainvälisten rikosten kieltämisen kriminalisointi)

Keskeiset huomiot, hyvää

- Uusi RL 11:10 b § täyttänee ehdotetussa muodossaan kansainväliset velvoitteet
- 10 b §:n rinnasteisuus olemassa olevan 10 §:n kiihottamisrikoksen kanssa -> 10 §:n säädöstekniset nyanssit on perusteltua huomioida 10 b §:n muotoilussa
- Kirjaus 10 b §:n kohdentumisesta myös yksityishenkilöihin on paitsi puitepäätöksen ja laillisuusperiaatteen mukainen, selventää myös uuden pykälän suhdetta 10 §:n kiihottamisrikokseen
- Rangaistusten yhteismitallistaminen (sakko–2 vuotta) on perusteltu ratkaisu erityisesti säännösten rinnasteisuuden ja syyteoikeuden vanhentumisajan näkökulmasta

Keskeiset huomiot, muutosehdotuksia 1/2

1. Pykälän soveltamisalaa koskevat, ehdotetut lisäedellytykset

- Ehdotettu muotoilu edellyttäisi vakavien kansainvälisten rikosten kieltämisen, puolustelemisen tai vakavan vähättelemisen lisäedellytyksinä, että menettely olisi *sekä* omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan *että* häiritsemään yleistä järjestystä
- Puitepäätös mahdollistaa muotoilun, mutta ei edellytä sitä
- HE:ssä ei ole perusteltu tarvetta jälkimmäiselle lisäkriteerille
- Uuden 10 b §:n käyttöala jäänee supistusten myötä marginaaliseksi

Keskeiset huomiot, muutosehdotuksia 2/3

2. Tekoajan päättyminen

- Syyteoikeuden vanhentumisaika lasketaan rikoksen tekopäivästä. Jos rikolliseen tekoon sisältyy lainvastaisen asiaintilan ylläpitäminen, alkaa syyteoikeuden vanhentumisaika vasta sellaisen tilan päättymisestä.
- Uuden 10 b §:n ehdotettu muotoilu näyttää tekevän tekohetkestä pistemäisen
- Sanamuoto eroaa merkittävällä tavalla 10 §:n kiihottamisrikoksen tekotavoista, jonka tunnusmerkistö "pitää yleisön saatavilla" on nimenomaisesti säädetty jatkuvaksi rikokseksi (HE 317/2010 vp s. 40)

Keskeiset huomiot, muutosehdotuksia 3/3

- 10 b §:n tekotapatunnusmerkistöön tulisi lisätä yleisön saatavilla pitäminen. Lähestymistapa tunnustaisi myös sen tosiasian, että lainvastaisen viestin saatavilla pitäminen loukkaa vihapuheen kohteen oikeuksia niin kauan, kunnes viesti poistetaan.

Krista Mannerhovi
erikoissyyttäjä
valtakunnansyyttäjän toimisto
krista.mannerhovi(at)oikeus.fi